

OSEĆANJE VREMENA

*i magle što potapaju reke,
i paprat i trnje. O, družo,
srce si izgubio svoje: ravnica
za nas mesta nema više.
U mûku tu za svojom domajom
plačeš:*

*i obojenu maramicu grizeš
zubima vuka:
Ne budi dečaka što pored tebe spi
bosonog sputan u rupi.
Niko nek nas ne seća na majke, niko
tu nek ne pominje san o kući.*

JOŠ JEDNA ZELENA REKA

*Još jedna zelena reka me grabi
i sloga trave i topola,
gde u zaborav tone mrtvoga snega
sjaj.*

*I tu, u noći, nežno je
jaukalo jagnje krvave glave:*

*potapa u ovom kriku vreme
dugačkih zimskih vukova,
bunar domaje groma.*

ARMANDO STEFANI

VRATIĆE SE SVE

*Vratiće se sve.
I nabor kratkih pantalona,
i tvoje lice u čežnji zatočeno
deo su samo velikog točka.*

ČEZARE PAVEZE

IMAAŠ LICE OD ZEMLJE KLESANE

*Imaš lice od zemlje klesane,
krv od zemlje tvrde,
ti si dolazak mora.
Sve dočekuješ i ispituješ
i odbijaš od sebe
kao more. U srcu ti je
tišina, reči
progutane. Mračna si.
Zora je za tebe mir.
I ti si kao glasovi
zemlje — udarac
vedra u bunaru,
pesma vatre,
zvuk otpale jabuke;
reči ravnodušne
i rupe na pragovima,
krik deteta — stvari
koje nikad ne prolaze.
Ne menjaš se. Mračna si.
Ti si podrum zatvoren,
od nabijene zemlje,
gde je ušao jednom,
kad je bio bosonogi dečak,
i uvek misli na to.
Ti si soba mračna,
koje se uvek seća,
kao starog dvorišta
gde procvetava zora.*

DUZEPE UNGARETI

PROKLETSTVO

*Zatočen među smrtnima
(I zvezdano nebo ima kraj)
Zašto za bogom čežnem?*

SEĆANJE NA AFRIKU

*Sunce otima grad
Ne vidi se više
Čak se ni grobovi ne odupiru dugo*

VOJNICI

*Jesenje
lišće
na drveću.*

EUDENIO MONTALE

ČESTO JA VIDEH KAKO ŽIVI ZLO

*Često ja videh kako živi zlo:
i bi potok do vrenja ugušen,
bi kao list sasušen
uvijen, bi konj oboren na tlo.*

*Dobro nisam znao, izvan čuda
što Ravnodušje božansko otvara:
bi statua za podnevnog žara
u snu, i oblaci, i soko podignut visoko.*

Armando Stefani je rođen 1922. u Trstu, a živi u Milanu. Objavio 1953. *Deset soneta Đuzepe Revere*. Pesma *Vratiće se sve* objavljena je u Kvizimodovoj antologiji *Posleratno italijansko pesništvo (Poesia italiana del dopoguerra, »Schwarz Editore«, Milano)*.

Pesme Sicilijanca Salvatora Kvizimoda (1901—1968) ovečane su 1959. Nobelovom nagradom. Čuvane su mu zbirke pesama (prevoden na blizu 40 jezika): *I već je veče, Iz dana u dan, Lažno i pravo zelenilo, Iz Grčke...* Pesme ovde objavljene uzete su iz knjige *Celokupne pesme (Tutte le poesie, »Mondadori«, Milano 1970)*.

Đuzepe Ungareti (1888—1970) je objavio više zbirki: *Veselje brodolomaca, Osećanje vremena, Bol*, itd. Pesme *Prokletstvo, Sećanje na Afriku* i *Vojnici* prepevane su iz zbirke *Veselje (L'allegria, »Arnoldo Mondadori Editore«, Milano)*.

Cezare Paveze je svoj život, započet 1908, okončao samoubistvom u jednom torinskom hotelu, 1950. Pisao i prozu i pesme. Najviše se proslavio zbirkom pesama *Doći će smrt i imaće tvoje oči* (1950), u nas još ne prevedena. Pesma *Imaš lice od zemlje klesane* uzeta je iz zbirke *Zemlja i smrt* u knjizi *Pesme (Poesie, »Giulio Einaudi Editore«, Torino, 1961)*.

Eudenio Montale je rođen 1896. Zbirke pesama: *Sipine kosti, Prilika, Oluja...* Mnogo prevoden, ali ne u nas. Ova pesma uzeta je iz knjige *Pagine di scrittori italiani*, Perugia, 1970.

Prepevao sa italijanskog
MARINKO ARSIĆ IVKOV

SALVATORE KVAZIMODO

U MENI IZGUBLJEN SVAKI OBLIK

*Držao me drugi život: sam
međ neznanim svetom; malo
hleba na dar.
U meni izgubljen svaki oblik
lepota, ljubav, što obmanjuju
dečaka, a onda mu nanose bol.*

ZIMSKA NOĆ

*I opet zimska noć,
i mračni varoški toranj,
sa svojim muklim zvonom,*